

Jindřich Essl - scénář k rozhlasové reportáži

VSTUP 1

„No, takhle to je, takhle se zpívalo na zábavách.”

Komentář: Pan Jindřich Essl se narodil roku 1939 do německé rodiny. Rodina bydlela ve Vojslavech u Hořic na Šumavě. V rodině se mluvilo šumavským dialektem, který se odlišoval od spisovné němčiny.

„Ty lidi prostě se tady stýkali úplně běžně, byli tu český divadla, německý divadla všecho prostě, tak to fungovalo, než přišel Hitler.”

VSTUP 2

Komentář: Pan Essl šel poprvé do školy 4. listopadu 1946. Byla to česká škola v Hořicích na Šumavě. Muselo to být velmi nepříjemné, protože česky vůbec neuměl.

„Samozřejmě u nás se česky nemluvilo, protože nikdo česky neuměl, tak já samozřejmě taky ne, ale řídící učitel v Hořicích, ten uměl německy, tak mi řekl, abych tam po vyučování zůstal, tak jsem tam zůstal, a on mi tam začal něco říkat v němčině, Čuchna se jmenoval, a protože byl Čech a uměl jenom spisovnou němčinu, a já jsem jako Němec, německej kluk, a nerozuměl jsem mu, co říká, protože doma se mluvilo zásadně v tom dialektu.”

Komentář: A jedna veselá školní příhoda:

„To jsme šli jednou do školy, s Růžou, já jsem taky byl malej kluk, a pod Pašijákem, to už bylo skoro v Hořicích, jsem si všiml, že nemám tašku, já jsem šel do školy bez tašky, v hlavě nic a na zádech taky nic.”

VSTUP 3

Komentář: Další vzpomínku z dětství má pan pamětník na konec války, kdy k nim domů přijeli američtí vojáci a ubytovali se u nich.

„To přijeli na džípech vojáci a chtěli se tu ubytovat. Po čtyřech, že by tam byli ubytovaný. Museli jsme teda vyvěsit bílej prapor, tak matka tam našla nějakej lajntuch nebo ručník nebo něco takovýho, to bylo předepsaný jako, matka se bála samozřejmě, houf dětí a sama žena, ne, a teď ty a vojáci, no a ten velitel jí říkal: „Nicht fürchten, Amerika gut!”

„Ale zas na druhou stranu, ty vám byly zásobovaný, ty čokolády, ty žvejkačky, my jsme nevěděli, co to je žvejkačka, ne, čokoláda, samozřejmě za války byla bída ne, a oni nám občas nějakou dali.”

VSTUP 4

Komentář: Za války musel tatínek a bratr pana Essla na frontu, další bratr byl nasazen do RAD, to je zkratka pro říšskou pracovní službu, a maminka se čtyřmi nejmladšími dětmi tady zůstala sama. Po válce měla jít rodina mezi prvními na odsun, ale maminka nechtěla, myslela se, že manžel a synové se budou moct vrátit, protože s Hitlerem nesympatizovali.

„Nakonec jí ale napsali tenhle ten dopis: Okresní správní komise v Českém Krumlově, bylo to z 29. června 46. Podle ustanovení ústavního dekretu prezidenta Československé republiky a tak dál ... ze dne 21. června 45 a podle vyhlášky okresní správní komise v Českém Krumlově, je nutno zavést národní správu a provést konfiskaci zemědělského majetku všech osob státně nespolehlivých. Protože ani vy netvoříte výjimku z tohoto ustanovení, ježto jste se aktivně nezúčastnila boje za zachování celistvosti Československé republiky, nevyhovuje se vaši žádosti. Proti tomuto rozhodnutí není odvolání.”

VSTUP 5

Komentář: Nakonec se maminka rozhodla, že půjde s dětmi na odsun, ale prezident Gottwald pak transporty zastavil a maminka a sestry šly na 5 let na nucené práce do vnitrozemí. Rodina tak zůstala už rozdělená. S tatínkem byli v písemném kontaktu. Bratr Jan přijel na návštěvu po revoluci. A s bratrem Ottou se pan Essl viděl po 60 letech v Německu.